

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 10 maart – 12:00 uur d.d. 11 maart

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 Kinderen en jongeren psychisch in de knel door de coronacrisis 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden van getroffen NVvP De Nederlandse ggz 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- Ruim aandacht voor het nieuws dat Denemarken de vaccinaties met AstraZeneca tijdelijk stopt, nadat er bloedstolsels bij een aantal gevaccineerden zijn vastgesteld. Onder het Nederlands publiek op Twitter wordt direct volop gereageerd op het nieuws, waarbij men in eerste instantie veelal het nieuws deelt zonder daar direct een oordeel aan te hangen. Het beeld dat er altijd problemen zijn met AstraZeneca wordt voor een groep mensen versterkt met dit nieuws, zo wordt het bijvoorbeeld de 'nekslag voor AstraZeneca' genoemd. Mensen die al tegen vaccineren waren zien het als aanvullend bewijs, en zelfs als een bevestiging, dat coronavaccins onveilig zijn.
- De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) en De Nederlandse ggz roepen de politiek op om in actie te komen nu blijkt dat steeds meer kinderen en jongeren psychisch in de knel komen door de coronacrisis. Volgens De Nederlandse ggz is het systeem, dat voor de virusuitbraak al overbelast zou zijn, 'volledig overgelopen' en worden inmiddels ook crisisgevallen afgewezen wegens gebrek aan capaciteit. Onder meer door eenzaamheid en stress blijft de vraag naar psychische hulp toenemen. Volgens de organisaties kan er niet gewacht worden met actie ondernemen door het kabinet tot na de verkiezingen.
- 'Onze teststraat is er niet voor de samenleving' kopt Trouw in de ochtendkrant. GGD GHOR Nederland-voorzitter André Rouvoet vertelt Trouw dat het 'enorme overschot aan testcapaciteit' bij de GGD niet wordt aangewend voor het 'testen van mensen om de samenleving te openen en niet is inzetbaar voor het 'openen van de samenleving met sneltests'.
- In de analyses van het coronadebat komen twee onderwerpen duidelijk naar voren; 1) het verlengen van de avondklok en 2) de verkiezingscampagne. 'Kamer steunt mokkend avondklok' kopt AD op de voorpagina. Fractievoorzitters zouden uitgehaald hebben naar de 'gebroken belofte' rond de avondklok. Chef politiek bij het AD, Hans van Soest, noemt de avondklok een 'gebroken belofte' waar het kabinet 'nu wel heel erg makkelijk' overheen stapt. Dat de avondklok bovenaan ligt op de stapel af te schaffen maatregelen valt volgens de meeste partijen steeds moeilijker vol te houden, zo analyseert de Volkskrant. Volgens NRC hadden partijen kritiek op het 'gemak waarmee Rutte het verlengen van de avondklok nu verdedigt'. Maar net als andere media, ziet NRC dat voor nu geen politieke gevolgen had.

Karakterisering van de berichtgeving

- Vershillende media kijken met positieve blik vooruit op de zeer waarschijnlijke goedkeuring van het Janssen-vaccin vandaag. RTL Nieuws kopt: 'Eén prik en van Nederlandse bodem' en Trouw spreekt van een 'Amerikaanse vaccin met een Nederlands tintje'. AD interviewt Hanneke Schuitemaker - 'de vrouw achter het vaccin van één prik' - en stelt dat de ontwikkeling van het vaccin te danken is aan Schuitemakers 'tomeloze' inzet. OMT-lid Diederik Gommers noemt het Janssen-vaccin 'het grote kantelpunt' in de vaccinatiecampagne.
- De Volkskrant en NRC plaatsen artikelen in de ochtendkrant waarin een aantal vragen beantwoord worden over de testtoegangstesten en in het bijzonder de nieuwe CoronaCheck-app.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Schade

- De Deense gezondheidsautoriteiten maken bekend dat Denemarken de vaccinaties met AstraZeneca tijdelijk stopt (minstens twee weken), nadat er bloedstolsels bij een aantal gevaccineerden zijn vastgesteld.

Informatiebehoefte
Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- Via de social media kanalen van VWS komen wederom vragen langs over de vaccinatieplanning.
- De Telegraaf geeft uitleg over het productieproces van vaccins in een artikel met de kop: 'Vaccinproductie pad vol valkuilen'.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Vanwege de storm zijn verschillende test- en vaccinatielocaties van de GGD vandaag gesloten. Het gaat om vaccinatielocaties in Alkmaar, Middenmeer en Malden (daar worden mensen in tenten gevaccineerd) en Malden en testlocaties in Vlissingen, Kralingse Zoom, Nissewaard, Hilversum en de testlocaties Ahoy en Rotterdam The Hague Airport.
- Een [petitie](#) voor het heropenen van sportscholen is inmiddels ruim 52.000 keer ondertekend. Vrijdag overhandigt Erben Wennemars samen met een delegatie een brandbrief aan minister Van Ark met de eis om de sportscholen te heropenen. De actie is een initiatief vanuit de fitnessbranche en wordt gedragen door organisaties als NL Actief en de Vereniging Exclusieve Sportcentra. (VES)

- De KNVB heeft besloten om de hoogste competities in het zaalvoetbal dit seizoen niet meer te hervatten nu de bestaande maatregelen rond het coronavirus tot eind maart zijn verlengd.

Bijwerkingen vaccins

- De Deense gezondheidsautoriteiten maken bekend dat Denemarken de vaccinaties met AstraZeneca tijdelijk stopt (minstens twee weken), nadat er bloedstolsels bij een aantal gevaccineerden zijn vastgesteld. De Deense minister van gezondheid, Magnus Heunicke, twittert dat het om een voorzorgsmaatregel gaat. Het EMA is een onderzoek naar het vaccin gestart. Eerder werd eenzelfde probleem gemeld in Oostenrijk. Daar overleed een 49-jarige vrouw aan ernstige stollingsstoornissen na een prik met AstraZeneca. Ook bij een 35-jarige vrouw werden bloedstolsels vastgesteld na een prik met AstraZeneca. Oostenrijk heeft de zaak in onderzoek.
- **Directeur Agnes Kant van Bijwerkingencentrum Lareb** zegt dat de bijwerkingen van het AstraZeneca-vaccin iets vaker als heftig blijken te worden ervaren. Hoeveel bijwerkingen je krijgt, hangt van meerdere factoren af. Volgens het RIVM zijn de klachten uitgesprokener bij jongeren dan bij ouderen. Ook hebben mensen bij de vaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna vaker en meer last van bijwerkingen na de tweede prik. Bij AstraZeneca is dat juist na de eerste prik, zegt **vaccinexpert Leonoor Wijnans van het CBG**. In zijn algemeenheid lijken de coronavaccins volgens het CBG ook wat meer bijwerkingen te geven dan bijvoorbeeld de griepvaccins en de vaccins tegen meningokokken. "Een mogelijke verklaring daarvoor is dat de coronavaccins een sterkere afweerreactie opwekken." De bijsluiters van de vaccins wijzen ook op verschillen. Zo kwam koorts het vaakst voor in het grootschalige onderzoek van Moderna. Daar ontwikkelde zo'n 15 procent van de deelnemers koorts tegenover 10 procent in het onderzoek van Pfizer/BioNTech en 8 procent bij AstraZeneca. Overigens voelde wel 34 procent van de mensen die een prik van AstraZeneca ontving zich 'koortsachtig'. "Je moet wel voorzichtig zijn met dit soort vergelijkingen", zegt vaccinexpert Wijnans. "Er zitten verschillen tussen de populaties waarin de verschillende vaccins zijn onderzocht, bijvoorbeeld in leeftijd, gezondheid en risicofactoren. Dat maakt onderling vergelijken nu lastig." De percentages die in de bijsluiters staan zullen redelijk overeenkomen met de praktijk, vermoedt Wijnans, maar we moeten rekening houden met een marge. "Via grootschalige onderzoeken die na de toelating plaatsvinden krijgen we meer informatie over de praktijk, maar op dit moment zijn daar nog geen conclusies uit te trekken." Bijwerkingencentrum Lareb is met zo'n onderzoek bezig. Om de onderlinge verschillen in kaart te brengen volgt het per vaccin dat hier wordt gebruikt zo'n 5000 mensen. Volgende week komt Lareb met de eerste resultaten. Naast de veelvoorkomende bijwerkingen krijgen sommige mensen te maken met zeldzame bijwerkingen. De bekendste daarvan is waarschijnlijk de ernstige allergische reactie die in zeldzame gevallen optreedt en te behandelen is. Volgens het CBG is de kans op nieuwe ernstige bijwerkingen nadat het vaccin is goedgekeurd klein. "Toch kunnen we het nooit helemaal uitsluiten. Voor heel zeldzame bijwerkingen waren de studies niet groot genoeg. Daarom houden we de vaccins goed in de gaten, ook na goedkeuring."

Onderzoeken

- Uit een **peiling van de Algemene Vereniging Schoolleiders** onder ruim 800 basisschooldirecteuren blijkt dat bijna de helft van de basisscholen (43%) afgelopen week ten minste één klas naar huis heeft moeten sturen wegens een coronabesmetting. Het testen van leerlingen en het doorgeven van de testuitslagen loopt ondertussen vertraging op, omdat kinderen vaak geen DigiD hebben. Bij het telefonisch doorgeven van testuitslagen zou dezelfde onduidelijkheid ontstaan als eerder bij volwassenen: moet je zelf bellen voor het testresultaat, of word je gebeld? Met als gevolg dat GGD's worden platgebeld. GGD-GHOR Nederland bereiken signalen dat onbekend is dat ouders voor kinderen een DigiD kunnen aanvragen. Dat gaat de koepelorganisatie duidelijker communiceren. Toch is bijna 90% van de basisschooldirecteuren tevreden over de heropening van hun school. Al blijken niet alle maatregelen even werkbaar. Met name afstand houden tussen leerkrachten en leerlingen en het werken in kleine, vaste groepjes ('bubbels') is volgens schooldirecteuren bijna ondoenlijk. Het weren van ouders uit school en kinderen met verkoudheidsklachten thuis laten blijven gaat wel goed. Dat scholen helemaal sluiten vanwege een uitbraak gebeurt zelden. Per school zijn gemiddeld zo'n 13 leerlingen niet op school door corona-achtige klachten. Er zitten gemiddeld 9 leerlingen per school in quarantaine. Dat zou in totaal zo'n 60 duizend leerlingen betreffen, circa 4% van alle 1,5 miljoen basisschoolleerlingen. Per school zijn gemiddeld tussen de 2 en 3 leraren vanwege corona-gerelateerde klachten afwezig. Om te voorkomen dat klassen naar huis moeten, maakt zo'n 16% van de scholen al gebruik van sneltesten. Volgens AVS-directeur Petra van Haren zijn schoolleiders naast het zoeken van vervanging erg druk met het in kaart brengen van besmettingen, afstemmen met de GGD en medewerking aan bron- en contactonderzoek. "Ze voelen zich soms een verkapte administrateur bij het naleven van maatregelen."
- Volgens een studie waarvan de resultaten woensdag in het British Medical Journal (BMJ) zijn verschenen, ligt het risico op overlijden tussen de 32% en 104% hoger met de Britse variant. De onderzoekers vergeleken het aantal sterfgevallen onder bijna 55.000 mensen die de Britse variant hadden opgelopen met de sterfte onder een even grote en vergelijkbaar samengestelde groep die Covid-19 had gekregen door een oudere variant. Het onderzoek duidt weliswaar op een hoger sterfterisico, maar de onderzoekers van onder meer de University of Exeter benadrukken tegelijkertijd dat veruit de meeste mensen die besmet raken het overleven. Het sterfterisico komt volgens de studie met de Britse variant neer op 4,1 overlijdens per 1000 besmettingen. Met de varianten die al langer rondgingen, stond dat cijfer op 2,5 per 1000.
- **Arbo Unie** meldt dat werknemers na een corona-besmetting gemiddeld na drie maanden (1^e golf 2 maanden) weer aan het werk gaan. Arbo Unie denkt dat mentale factoren zoals somberheid en teleurstelling door de 'vele' beperkende maatregelen een rol spelen bij het oplopen van de duur van het ziekteverzuim. Volgens de arbodienstverlener zijn mensen niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk 'moe' van corona.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- **Voorzitter van De Nederlandse ggz, Jacobine Geel** zegt dat de kinderen en jongeren die ze nu zien binnenkomen er slecht aan toe zijn en recht hebben op de best mogelijke zorg. Volgens de organisatie kan het geld dat het kabinet al heeft vrijgemaakt voor een steunpakket op het gebied van welzijn en leefstijl de problemen op korte termijn niet oplossen. Het grootste probleem is dat er te weinig plaatsen zijn om jongeren met ernstige klachten goed te helpen. Extra zorgelijk is volgens Geel dat kinderen en jongeren ernstigere en complexere problematiek hebben, waarvoor zij ook langdurigere en intensievere behandeling nodig hebben. Naast de capaciteit zijn de kosten een probleem. 'Het rijk geeft geen garantie dat de noodzakelijke zorg die aan jongeren gegeven moet worden ook betaald wordt,' stelt de branche. Ook **centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie Curium** ziet een toename van het aantal crisisaanmeldingen en -opnames met name bij jongeren tussen de 14 en 18 jaar. Op social media wordt n.a.v. de berichtgeving over de oproep gereageerd met reacties als: 'moedeloos, om verdrietig van te worden, de ggz is net zo overbelast als de ziekenhuiszorg door Corona.'
- NRC ziet dat de opluchting in het verpleegtehuis Martinus in Medemblik en verpleegtehuis Vivaldi in Zoetermeer groot is nu bijna alle bewoners zijn ingeënt. Volgens directeur van Martinus, Rosan van de Ven, heeft niemand last gehad van bijwerkingen. Bewoners zijn wel nog altijd voorzichtig omdat het trauma met besmette bewoners nog vers in het geheugen ligt. Ook in het grotere verpleegtehuis Vivaldi in Zoetermeer is de opluchting groot (98% ingeënt). Specialist ouderengeneeskunde Evelien Out merkt op dat ze echt merken dat minder mensen ziek worden.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- -

Betekenisgeving

Welke waarschuwingen en oproepen worden gedaan?

- **De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVVP)** en **De Nederlandse ggz** roepen de politiek op om in actie te komen nu blijkt dat steeds meer kinderen en jongeren psychisch in de knel komen door de coronacrisis. Volgens De Nederlandse ggz is het systeem, dat voor de virusuitbraak al overbelast was, 'volledig overgelopen' en worden inmiddels ook crisisgevallen afgewezen wegens gebrek aan capaciteit. Onder meer door eenzaamheid en stress blijft de vraag naar psychische hulp toenemen. Volgens de organisaties kan er niet gewacht worden met actie ondernemen door het kabinet tot na de verkiezingen. **Activist Charlotte Bouwman** noemt de reactie van het ministerie over de GGZ zorg 'bijna lachwekkend'. Ze stelt dat dit signaal alsnog wordt neergezet als mening van één kant. 'Ik ben klaar met dit enerzijds anderzijds, het gaat om mensenlevens,' aldus Bouwman.
- Onder de kop 'Er kleeft een risico aan zelfafname- Zorgen om verkoop test in supermarkt' schrijft De Telegraaf dat apothekers en drogisterijen minister De Jonge hebben gevraagd om goed te overwegen via welke kanalen hij de beschikbaarheid van antigeen-zelfsneltesten mogelijk wil maken. Zij pleiten voor een UAD-optie: Uitsluitend Apotheek en Drogist; en dus geen verkoop van de zelftests in de supermarkt. "Omdat het hier om een product gaat waarmee een diagnose kan worden gesteld, is een goed gebruik essentieel voor een betrouwbare uitslag. Er kleeft een risico aan een onjuiste zelfafname", menen de organisaties. **Dennis Mulkens, woordvoerder van apothekersorganisatie KNMP**: "Apotheken kunnen bij de verkoop van zelftesten de gebruiker informeren over het juiste gebruik van zo'n sneltest. Daarbij kunnen zij de koper ook voorzien van aanvullende informatie over hoe te handelen bij een specifieke uitslag. Een positieve uitslag zegt bijvoorbeeld meer dan een negatieve uitslag. Een ander voorbeeld: een afnemer van een zelftest moet op de hoogte zijn dat je bij een negatieve uitslag alsnog diezelfde dag het virus kunt oplopen. Deze informatievoorziening van apotheken heeft een grote meerwaarde ten opzichte van uitleg van bijvoorbeeld winkelpersoneel." "In Nederland hebben we verschillende instanties en toezichthouders, zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, die zich momenteel buigen over de veiligheid en het gebruik van de coronazelftesten", stelt **woordvoester Lisa Martis van branchevereniging Centraal Bureau Levensmiddelenhandel**. "Zodra die hun beoordeling hebben afgerond, zullen winkels de testen in de schappen leggen. De minister verwacht dat supermarkten op korte termijn de testen gaan verkopen." "Zelftesten dragen bij aan de volksgezondheid en het verkrijgen van meer bewegingsvrijheid. Consumenten hebben hier op grote schaal behoefte aan en daarom verwachten wij dat de testen onderdeel worden van de dagelijkse boodschappen", zegt Martis. "Voor die dagelijkse boodschappen gaat de consument naar de supermarkt." Maar het is niet voor niets dat het handjevol antigeen-tests dat momenteel is goedgekeurd door het RIVM alleen nog wordt gebruikt onder toezicht van een arts. Voor volledige zelfafname zonder begeleiding gelden namelijk aanvullende eisen, vanwege het hogere risico op verkeerd gebruik.
- In een brief aan het kabinet schrijft **vakbond FNV** dat het personeel van de NS niet voldoende is uitgerust om straks de handhaving van aanvullende coronamaatregelen voor internationale reizigers uit te voeren. De NS zal de NS niet lukken om op tijd deze wijzigingen aan personeel te verstrekken, waarschuwt FNV. Ook vreest FNV de kans op meer agressie tegen personeel bij de controle van reizigers. Verder zou de aanpassingen van de wet ervoor kunnen zorgen dat meer mensen met de auto in plaats van met de trein gaan reizen. **NS** zegt zich te kunnen vinden in de reactie van FNV. Volgens de NS moet er goed gekeken worden naar handhaving en uitvoering van de plannen. "Dit hoort te liggen bij bevoegd gezag", aldus het spoorbedrijf in een verklaring. "Onze medewerkers op de internationale treinen zijn hier niet voor opgeleid en toegerust. We gaan dit ook kenbaar maken bij de verantwoordelijke ministeries."
- **Voorzitter Vereniging van Exclusieve Sportcentra, Han de Hair** zegt naar aanleiding van de brandbrief die zij gaan aanbieden aan minister Van Ark, dat het 'frustrerend' is dat 4000 sport- en fitnessondernemers in Nederland hun vak niet mogen uitoefenen in een tijd dat het juist zo hard nodig is om met weerstand en vitaliteit bezig te zijn. **Algemeen**

directeur van branchevereniging NL Actief, Ronald Wouters zegt over de actie dat het een uiterste poging is om politiek Den Haag wakker te schudden over het belang van opening.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- Via de social media kanalen van VWS in de afgelopen 24 uur vooral veel terugkerende discussies over de veiligheid van vaccins op de lange termijn en waarom je je wel of niet laat vaccineren. Veel genoemde redenen om het vaccin niet te nemen is dat mensen stellen dat ze wel zorgen dat hun afweersysteem voldoende werkt of dat het gen-therapie zou zijn. Daarnaast wordt ook als reden genoemd dat je toch nog je aan de maatregelen moet houden dus waarom zou je het vaccin dan nemen. Mensen noemen de onvoldoende werkbaarheid van het AstraZeneca vaccin ook als reden. Ook de 'angst' voor vaccinatieverplichting komt terug. Daarnaast kritische vragen op de post 'Sport vaak' waarom dan de sportscholen gesloten zijn als het blijkt zo belangrijk is.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge spreken mensen zich in de afgelopen 24 uur wederom weer uit tegen het vaccineren en het vaccinatiebewijs. Specifiek over de corona-check app hebben mensen twijfels over de veiligheid van de app en vragen mensen zich af of je straks ook een nieuwe telefoon moet hebben om te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Verder zijn er positieve reacties dat er extra-Pfizer vaccins bij komen.

Reacties op nieuws dat Denemarken tijdelijk stopt met AstraZeneca

- Het **Nederlandse College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)** laat in een reactie weten met de kwestie bezig te zijn. De toezichhouder doet navraag bij het EMA en komt later met een inhoudelijke reactie.
- Het **bijwerkingencentrum Lareb** heeft in totaal één melding binnengekregen over een verdenking van trombose na een inenting met AstraZeneca, toevallig vanmorgen. Het is geen ernstig incident, er is geen sprake van een ziekenhuisopname en de betrokken persoon ondervindt er geen ernstige gevolgen van, meldt het Lareb. Het centrum gaat de melding nog verder bestuderen.
- **AstraZeneca Nederland** zegt nauw contact te onderhouden met het EMA. Die instantie besluit wat het gevolg is van de melding van stollingsproblemen bij gevaccineerden, benadrukt de farmaceut. "Het is niet aan ons om te beslissen of te adviseren over de inzet van vaccins", zegt AstraZeneca-Nederland. "Daar gaan de gezondheidsautoriteiten over."
- **FvD-lijsttrekker Thierry Baudet** deelt het nieuws via Twitter en **schrijft**: "Is dit opnieuw 'fake news' volgens twitter!? Gaat twitter dit bericht ook censureren!?" **FvD** deelt het nieuws via Twitter met het **bijschrift**: "@hugodejunge schoffeerde @WybrenvanHaga toen hij vragen stelde - zijn taak als Kamerlid - over de bijwerkingen per vaccin. Bestaat de Deense regering ook uit 'complotdenkers', Hugo? Of waren die vragen wél terecht en probeerde je de oppositie gewoon te demoniseren? #StemFvD"
- Onder het algemeen publiek op social media wordt direct volop gereageerd op het nieuws, waarbij men in eerste instantie veelal het nieuws deelt zonder daar direct een oordeel aan te hangen. Een groep mensen betreft direct minister De Jonge bij het nieuws: "Hoe lang gaat @hugodejunge nog volhouden dat dit niet gevaarlijk is?" Vaker (misschien in navolging van FvD) halen mensen de 'desinformatie/fake-news-tirade' van de minister tijdens het coronadebat van gisteren aan om een punt te maken. Het beeld dat er altijd problemen zijn met AstraZeneca wordt voor een groep mensen versterkt, zo wordt het de 'nekslag voor AstraZeneca' genoemd. Mensen die al tegen vaccineren waren zien dit als aanvullend bewijs, en zelfs als een bevestiging, dat coronavaccins onveilig zijn.

Toegangstesten

- 'Onze teststraat is er niet voor de samenleving' kopt Trouw in de ochtendkrant. **GGD GHOR Nederland-voorzitter André Rouvoet** zegt tegen de krant dat het 'enorme overschot aan testcapaciteit' bij de GGD niet wordt aangewend voor het 'testen van mensen om de samenleving te openen en niet is inzetbaar voor het 'openen van de samenleving met sneltests'. De GGD is niet van plan mensen zonder klachten te gaan testen, bedoeld om ze met een testbewijs veiliger te kunnen laten deelnemen aan het sociale leven. Volgens Rouvoet is de GGD-capaciteit primair bedoeld voor de bestrijding van het coronavirus. "Vanuit het oogpunt van virusbestrijding levert het preventief testen van mensen zonder klachten geen grote bijdrage. De GGD is er voor de publieke gezondheid, daar ligt onze opdracht. Als er ergens uitbraken zijn, kunnen we risicogericht grootschalig testen. Ik waak ervoor dat we onze capaciteit gaan inzetten voor andere doelen dan de virusbestrijding." Rouvoet zegt wel voorstander te zijn van het gebruik van sneltests om de samenleving te openen. "Er zijn ideeën met miljoenen sneltests per maand gericht op het openstellen van de samenleving. Naar mijn mening komt dat nog niet snel genoeg van de grond. Iedereen wil weer open, daarvoor kan testen zonder klachten wél nuttig zijn. Ik zou zeggen: maak daar werk van." **GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger** reageert via Twitter: "Typisch voor de corona-aanpak: wel tests inkopen maar zonder plan of visie. Resultaat: meer dan 60% van de tests in de teststraten blijft ongebruikt. 26 miljoen sneltests liggen opgeslagen. De GGD staat op de rem. Ondertussen laat 1/3 vd mensen die besmet zijn zich niet testen"
- **Werkgeversorganisatie VNO-NCW** ziet dat sectoren het 'uiteraard prettig' vinden als ze met behulp van een app meer kunnen doen dan het aantal besmettingen anders mogelijk zou maken. De belangenclub hecht er wel aan dat de kosten niet worden afgewenteld op de ondernemers. Dat is echter wel het geval vanaf april, staat in de toelichting op de wet. „Heropening wordt zo ook praktisch, uitvoeringstechnisch gecompliceerd en dus vertraagd“, vindt een VNO-woordvoerder.
- 'Verlangen naar vrijheid' kopt De Telegraaf op de voorpagina. Volgens de krant moeten toegangstesten volgende maand meer 'groepsvertier' mogelijk maken. Dat loopt zou echter 'stroef' lopen zo stelt De Telegraaf. De krant vraagt zich af wat er van de testsamenleving terecht is gekomen nu we 'voor groepsvertier afhankelijk zijn van een digitaal

toegangspaspoort waaraan nog zoveel haken en ogen zitten'? Volgens De Telegraaf wordt de discussie over de testapp 'vertroebeld' door de vraag of ook het vaccinatiebewijs in de app moet worden ondergebracht.

- 'Waar blijft nu die sneltest?' kopt Trouw boven een [reconstructie](#). Volgens de krant wordt de droom over een sneltestsamenleving in andere landen langzaam werkelijkheid, terwijl Nederland ver achter zou blijven. De krant vraagt zich af hoe dat kan.

Hoe wordt naar de overheidsaanpak gekeken?

- In de analyses van het coronadebat komen twee onderwerpen duidelijk naar voren; 1) het verlengen van de avondklok en 2) de verkiezingscampagne. 'Kamer steunt mokkend avondklok' kopt AD op de voorpagina. Volgens de krant gaat de Kamer 'niet van harte' akkoord met verlenging van de maatregel. "Partijen hekelden gisteren met name de avondklok die al weken wordt opgeschoven door het kabinet, maar verlenging blokkeren willen ze niet." Fractievoorzitters zouden uitgehaald hebben naar de 'gebroken belofte' rond de avondklok. Chef politiek bij het AD, Hans van Soest, zag dat politieke partijen teleurgesteld reageerden na de persconferentie, met betrekking tot de avondklok en het uitblijven van bepaalde versoepelingen. Van Soest noemt de avondklok een 'gebroken belofte' waar het kabinet 'nu wel heel erg makkelijk' overheen stapt. Van Soest stelt wel dat het kabinet 'gelukkig' de verleiden weerstaat om met oog op de verkiezingen de lockdown te versoepelen, terwijl het aantal besmettingen nog steeds te hoog is. Volgens de Volkskrant morde de Kamer wat meer over de avondklok, al ging er geen streep doorheen. Volgens de krant was de Kamer over de avondklok 'kritischer dan voorheen'. Dat de avondklok bovenaan ligt op de stapel af te schaffen maatregelen valt volgens de meeste partijen steeds moeilijker vol te houden, zo ziet de Volkskrant. Volgens NRC hadden partijen kritiek op het 'gemak waarmee Rutte het verlengen van de avondklok nu verdedigt'. Maar ook NRC ziet dat het allemaal geen politieke gevolgen had. Dan over de verkiezingscampagne. Volgens NRC zou het debat ook op andere onderwerpen 'opvallend tam' zijn gebleven. "Rond het plan om mensen die negatief getest of gevaccineerd zijn meer vrijheden te geven werden nog wat speldenprijkes uitgedeeld." Ook Trouw zag dat 'campagnevuurwerk' uitbleef. Volgens de krant keken veel partijen naar wat straks wél kan. Volgens Trouw was er tijdens het debat weinig dat erop wees dat de verkiezingen al over een week plaatsvinden. Volgens AD kwam partijleiders in het 'laatste coronadebat voor de verkiezingen' met 'wensenlijstjes' voor versoepelingen. Volgens de Volkskrant kreeg de 'verkiezingskoorts' af en toe de overhand.

Opiniepeilingen

- Uit een **peiling van Medisch Contact** onder ruim 6809 artsen, voormalige artsen en geneeskundestudenten, blijkt dat ruim 44% het eens is met de stelling dat de nadruk te veel ligt op de zorg en te weinig op andere maatschappelijke gebieden, zoals economie en onderwijs. Een net wat grotere groep, 47%, is het hier niet mee eens. De jongste respondenten vinden het vaakst dat te veel nadruk op de zorg ligt, oudere artsen zijn daar vaker tevreden over. 81% kan zich vinden in deze stelling over het kabinetsbeleid: "Niet alles gaat goed, maar ik bewonder hoe ze deze crisis bestrijden." 11% vindt dat het kabinet "veel te weinig doet om deze ontwrichtende ziekte in te perken", 8% onderschrijft de stelling: "Ze grijpen veel te hard in om een ziekte te bestrijden die niet veel voorstelt."